

โรคไข้หัดนกในคนเป็นโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ หากมีผู้ป่วยที่สงสัยหรือมีการติดเชื้อโรคไข้หัดนก เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล อาจทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อไปสู่ผู้ป่วยอื่น บุคลากรทางการแพทย์หรือสิ่งแวดล้อมได้ การวิจัยเชิงพรรณนาค้างนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคไข้หัดนกในคน ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของโรงพยาบาลชุมชน โดยศึกษาโรงพยาบาลชุมชน 2 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล พยาบาลผู้ปฏิบัติงานควบคุมโรคติดเชื้อ พยาบาลผู้ปฏิบัติงานและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อ จำนวน 91 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสังเกตและการใช้แบบสอบถาม ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2548 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและจัดหมวดหมู่ของเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า โรงพยาบาลชุมชนมีความพร้อมในด้านนโยบายและการบริหารจัดการ และด้านการเฝ้าระวังการติดเชื้อ แต่ยังขาดความพร้อมในด้านโครงสร้างและสถานที่ไม่สามารถจัดจุดคัดกรอง จุดตรวจ เส้นทางเคลื่อนย้ายและห้องแยกโรคแยกเฉพาะผู้ป่วยไข้หัดนกได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐาน ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์พบว่า มีการดำเนินงานอย่างถูกต้องเฉพาะในช่วงแรกที่พบการระบาด แต่ไม่มีการดำเนินการที่ต่อเนื่อง ด้านอุปกรณ์ป้องกันพบว่า โรงพยาบาลชุมชนมีความพร้อมในการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันร่างกายที่ครบถ้วนแก่บุคลากรในโรงพยาบาล แต่ในส่วนผู้ปฏิบัติงานจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นพนักงานจากผู้รับเหมาภายนอก พบว่า สวมอุปกรณ์ป้องกันร่างกายไม่ครบถ้วน ไม่เหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติงานและขาดความระมัดระวังในการขนย้ายมูลฝอย บุคลากรพยาบาลมีความพร้อมด้านความรู้ในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคไข้หัดนกในคนในระดับน้อยและในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.2 และร้อยละ 46.8 ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรค มีดังนี้ บุคลากรไม่ได้รับข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน ขาดความรู้และความตระหนักในการป้องกันและควบคุมโรค ขาดอุปกรณ์ป้องกันที่มีประสิทธิภาพ ขาดสถานที่ในการคัดกรองและรับผู้ป่วย ขาดงบประมาณและการสนับสนุนจากผู้บริหาร บุคลากรไม่ทราบนโยบายของโรงพยาบาล ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน

ข้อเสนอแนะครั้งนี้ คือ โรงพยาบาลควรจัดสถานที่เตรียมพร้อมรับผู้ป่วยที่สงสัยหรือมีการติดเชื้อไข้หัดนก กำหนดนโยบายให้ชัดเจน ให้ข้อมูลข่าวสาร จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร และกระตุ้นให้บุคลากรมีความตระหนักในการปฏิบัติตามหลักการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคไข้หัดนก ตลอดจนการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันอย่างเพียงพอ

Avian influenza is a re-emerging infectious disease. As such, it often result in ineffective prevention and control among infected Avian influenza patients, health personnel and the environment. Purpose of this descriptive study was to investigate readiness of community hospitals in both prevention and control of Avian Influenza, problems, obstacles, and recommendations. The study consisted of 91 people including hospitals directors, infection control nurses, other nurses, and employees who managed infectious waste from 2 community hospitals in Chiang Mai province, Thailand. Data were collected using interview guidelines, observational guidelines and self administered questionnaires between June-July, 2005 and analyzed using descriptive statistics and grouping the contents.

Results revealed that community hospitals had readiness in terms of policy management and surveillance system. However, considering environment of building, no appropriate screening areas, inspection areas, isolation rooms, or thoroughway for moving suspected cases were found. Public relations were performed during the epidemic period but did not continue. Sufficient protective barrier equipment was available for health personnel, but insufficient for those who worked in private companies or sub-contractors who manage infectious waste. Consequently, the study found that private companies used inappropriate protective barriers and carelessness when transferring infectious waste. Among nurses, knowledge on prevention and control of Avian Influenza were found at low level (53.2%) and moderate level (46.8%), respectively.

Problems and obstacles showed: 1) health personnel lacked current information, knowledge and awareness for infection prevention and control, and appropriate protective barriers, 2) appropriate environment for prevention of infection while on duty, 3) personnel lack of budget, administration support , knowledge regarding hospital policy, and moral support.

The study suggests several recommendations for nursing implication including readiness of environment for Avian influenza patients, effective communication regarding hospital policies and encourage all personnel to follow principles of nosocomial infection prevention and control.